

Beretning 19/4 2018

Årsmøde Udviklingsrådet Helle Øst

I Udviklingsrådet Helle Øst har vi i 2017 haft mange forskellige opgaver. Vores dagsorden har favnet vidt med mange punkter og emner.

Overordnet set har vi haft følgende mødeaktivitet:

10 stk. Rådsmøder + vindmøllermøder

1 stk. Årsmøde

1 stk. Forårsmøde (om landbysklynger)

1 stk. Efterårsmøde (om turisme bl.aa med Turistchef Colin John Seymour som gerne vil ud og besøge udviklingsrådene.)

Som Formand har jeg deltaget i:

4 stk. FUR – (Marlene har været vikar en enkelt gang på Tirpitz)

1 stk. Årets landsby

1 stk. Kommuneplan møde (Tistrup)

Mange møder om fordeling af Grøn Ordning vedr. vindmøllerne i Ulvemose - Bækhede

Reception for Hanne Jespersen

Flere Møder om Mælkefestival 1, 5. april,

Vi fik også nedsat en erhvervsgruppe der holdt møder:

Mange interne møder

1 ERFA ture til iværksætterhusene i henholdsvis Egtved, Rødning og Varde (PowerTower)

Velkomst til nye rådsmedlemmer 2018

I 2017 fik Udviklingsrådet 4 nye rådsmedlemmer:

Jørgen Madsen fra Borgerforeningen i Fåborg afløste Villy Pilgård

Mikkel Ottosen fra Starup Borgerforening fik en vakant plads efter Jens Peder Christensen, Starup-Tofterup

Hans Ove Lavridsen fra Agerbæk Borgerforening fik en vakant plads for Agerbæk Malene Schober fra Fåborg Borgerforening afløste Bent Andreassen

Bent Andreassen havde været vores kassere. Her blev det Jørgen Madsen som overtog denne post.

Et travlt udviklingsråd

Det interne samarbejde i Udviklingsrådet

Noget af det vigtigst i Udviklingsrådet virke er det godt og forstående samarbejde med vores lokalsamfundet. Det er de interesser vi skal varetage, der hvor det giver mening. Og det giver mening alle de steder, hvor en opgave løses bedst ved at samarbejde på tværs.

Derfor dyrker vi netværk og samarbejde med en lang række aktører, der har indvirkning på vores lokalsamfund. Her kan nævnes

- Samarbejde med borgerforeninger
- Samarbejde med erhvervslivet lokalt
- Samarbejde med lokalpolitikere
- Samarbejde med FUR
- Samarbejde med Byrådet
- Samarbejde med Økonomi og Erhvervsudvalget
- Samarbejde med UR Helle Vest
- Samarbejde med embedsfolk

Det er ikke alle, der endnu har set idéen i at samarbejde med vores udviklingsråd. Vi møder til tider afvisning og mindre forståelse. Vi forsøger derfor, så godt vi kan, at kommunikerer vores arbejde og engagement ud. Her er vi klar over, at der er plads til forberedelser.

Vi ser dog, at der er væsentlig opblødning på vej og flere ser Udviklingsrådet som en god sparringspartner der kan gøre en forskel for lokalsamfundet.

Udviklingsrådene i Varde kommune har lige haft 10 års fødselsdag. Derfor har der været en omfattende evaluering af Udviklingsrådenes virke. Den har overordnet vist at 2/3-dele af de adspurgte finde konstruktionen med Udviklingsrådene "god" eller "meget god". Vi ser her, at der er en rigtig god platform at bygge videre på for fremtiden.

Arbejdet i Udviklingsrådet

Udviklingsrådet har i 2017 haft rigtig mange emner og punkter på dagsordenen. De kan deles op i 4 grupper. Vi starter som regel vores Udviklingsrådsmøder med en omgang erfaringsudveksling. Her får vi fortalt om, hvad der foregår rundt i vores byer af tiltag og aktiviteter.

Ellers er de andre grupper af emner vi har med at gøre 1) sager, 2) projekter og 3) idéudvikling.

Vi er jo et Udviklingsråd, derfor ligger det i navnet, at vi skal rådgive og arbejde med udvikling. Da vi hedder Udviklingsrådet Helle Øst, så ligger det også implicit i opgaven, at vi skal arbejde med udviklingen for hele Helle Øst området.

Derfor har vi også i hele 2017 forsøgt at få mere idéudvikling på dagsordenen. Men det er svært at få tid til fordi, der til stadighed kommer mange sager dumpende ind, som vedrører hele Helle Øst området, som vi bør varetage.

SAGER:

Skolestrukturen

'Skoler og dagtilbud for alle'

I løbet af 2016 var det debatten om den nye skolestruktur i Varde kommune, som næsten tog al opmærksomhed i Udviklingsrådets arbejde. Vi havde mange møder og afgav et høringsvar. I slutningen af maj 2017 blev den nye skolestruktur "Skoler og dagtilbud for alle" vedtaget.

At vi har velfungerende skoler, er nærmest forudsætning for positiv udvikling af vores lokalsamfund. Heldigvis bestod vores skoler denne gang. Men pga. faldende elevtal, så er det forsat et spørgsmål, om de kan overleve i fremtiden.

Mest pres på overlevelsen er der på Starup Skole og overbygningen i Agerbæk.

Derfor er det Udviklingsrådets opgave at følge børnetallene nøje. Vi må således være på forkant og lave projekter og udviklingsidéer, som kan stimulere bosætningen i vores område. Bosætning er et kerneområde for positiv lokaludvikling og for fortsat at kunne bevare vores skoler.

Her er et godt samarbejde mellem skoler, lokalsamfund, foreninger og udviklingsråd vigtigt. Synliggørelse og profilering af vores skoler hører med til dagsordenen. Det er i høj grad vigtigt at skolen her optræder som en integreret del det daglige liv i lokalsamfundet. Den må ikke stå alene som et parallelsamfund i vores byer.

Fordeling af midlerne fra Energinets, Grøn Ordning

I foråret 2017 blev de 10 nye kæmpe vindmøller i Ulvemose og Bækhede plantage sat i drift. Her fik Udviklingsrådene Varde By, Helle Vest og Helle Øst opgaven med at fordele de ca. 3. millioner kr., som var i puljen Grøn Ordning.

Grøn Ordning virkede som en slags kompensationspulje til de lokalsamfund, som skulle huse møllerne. Man arbejdede her med, at lokalsamfund inden for en afstand af 3 km kunne fordele i Grøn Ordning.

Det startede ud med et informationsmøde med fremlæggelse af ansøgningskriterier i Næsbyerghus den 29. marts 2017.

Herefter skete der det at regeringen vedtog at nedlægge Grøn Ordning. Derfor blev ansøgningsfristen væsentlig nedkortet. Alle projektansøgninger skulle pludselig være indsendt og færdigbehandlet af kommunen i september måned. Det gav sved på panden, da alting nu skulle hastes igennem.

Det var formændene for de 3 førnævnte Udviklingsråd, - Varde By, Helle Vest og Helle Øst, som stod for udvælgelserne af de indkomne projektansøgninger. Der kom ansøgninger ind for ca. 4 millioner, så der skulle vælges 1 million fra.

Det blev nogle yderst vanskelige forhandlinger pga. pres, urigtige oplysninger, uklare baghåndsftaler og indblanding fra vores bagland. Her var man absolut ikke tilfreds med den fordeling som vi var kommet frem til i formandsgruppen. Det blev til højlydte diskussioner og ca. 100 lange mailkorrespondancer.

Her kom samarbejdet mellem Udviklingsrådet og vores lokalsamfund på en prøve. Til sidst lykkedes det dog gennem mange dialogmøder og forhandlinger at finde en acceptabel løsning. Her fik projekter i Årre ca. 1,1 million kr. tildelt.

Det blev en prøve som vi alle lærte meget af i Udviklingsrådet. En lære som vi vil tage med os fremadrettet.

Efterfølgende havde vi en diskussion om, hvilken rolle Udviklingsrådet skal spille fremover. Er det Udviklingsrådets opgave at fordele midler af denne art eller er det politikerne og Varde kommune. Det er stadig et åbent spørgsmål, som er med i Udviklingsrådenes fremtidige evaluering?

Vi kom også ind i en diskussion med de andre Udviklingsråd om beslutningsprocedure, forretningsorden. og referatskrivning. Fanger bordet når et tal eller en fordeling først er skrevet til protokols? Eller kan den genforhandles og omgøres kort tid efter? Det er vi stadig ikke helt enige om...

Fremadrettet skal vi dog ikke uddele flere midler fra Grøn Ordning, da denne pulje som nævnt er nedlagt.

[Ny vindmølleprojekt i Vrenderup Mose](#)

Nu vi er i gang med at snakke om vindmøller, så er der kommet en ny sag om 5 stk. 150 meter høje vindmøller i Vrenderup Mose.

Fremadrettet skal vi dog ikke uddele flere midler fra Grøn Ordning ved opsætning af vindmøller, da denne pulje som nævnt er nedlagt. Nu har vi kun glæden af at huse dem!

Der er mange frustrationer forbundet ved at blive naboer til sådan et vindmølleprojekt. Der dukker mange spørgsmål op til, hvordan vindmøllerne vil få indflydelse på dagligdagen mht. støj, slagskygger og udsynet til faldende boligpriser. Der er mange ubekendte spørgsmål, som giver anledning utryghed og dårlig stemning. Hvad gør vi nu?

Det er her, at Udviklingsrådet kan invitere til informationsmøde for at afhjælpe uvisheden. Derfor kommer det snarest på dagsorden, i hvilken form vi kan holde møde med de implicerede parter for at få afklaring.

Elmaster tværs gennem Varde kommune

Helt aktuell har vi i øjeblikket sagen om Energinet, der ønsker at opsætte elmaster gennem vores område i Varde Kommune.

Det er en koldspand vand i hovedet på vores lokalsamfund og det enorme arbejde vi gør for udvikling og forskønnelse af vores område.

Der er i aften, imens vi er samlet her til Årsmøde, et informationsmøde i Varde Fritidscenter om projektet. Egentlig burde vi alle støtte op om mødet der med vores deltagelse, men vi har et par repræsentanter med til mødet, som vil aflægge referat.

Fra Udviklingsrådets side vil vi afgive et hørings svar, som vil blive fremvist senere her i aften. Vi vil også forsøge at lave nogle kordinerede tiltag med de implicerede parter. Her tænkes på de borgere som kommer til at blive berørt samt Årre Borgerforening, andre Udviklingsråd og Varde Kommune.

Andre sager

Jeg har nu nævnt eksempler på nogle af de mere tunge sager, som vi har og vil behandle i Udviklingsrådet.

Men vi også mange andre mindre sager, som det fremgår af vores dagsorden, som altid er offentlig tilgængelig på vores hjemmeside www.helleoest.dk

Her kan nævnes:

- Forslag til ændring af skoledistriktsgrænser i Helle...
- Grindstedbanen
- Gennemgang af ny kommuneplan, hvor der har været følgende temaer bæredygtig energiplanlægning, Erhverv, turisme, byudvikling, Grønt Danmarkskort, Naturpolitik og Friluftstrategi.
- Forslag til Varde kommunes 2018-budget
- Hyldest af de frivillige i Varde Kommune
- Årets Landsby 2017...

Det er alt sammen sager, som er med til at tage tid fra at lave egentlig udviklingsarbejde, men vi har dog nået at søsætte nogle projekter og udviklingsidéer i løbet af 2017...

Først noget om Projekter

PowerTower Helle

Hvis vi skal tiltrække bosætning og bevare vores skoler og institutioner, så er det Udviklingsrådet tese, at det er vigtigt med et velfungerende erhvervsliv.

Det er grunden til, at vi i sommeren 2017 begyndte, at se på mulighederne for at starte vores egen iværksætterhus. Vi inviterede nogle erhvervsfolk til et møde for at få råd og opbakning.

Herefter fik vi lavet en Erhvervsgruppe med Marlene Schober, som fik titlen "Erhvervsminister". Med i gruppen var også Jørn S. Pedersen og Claus Jeppesen. Vi var på nogle ERFA ture til iværksætterhuse i Rødding, Egtved og PowerTower i Varde. Her havde vi også Peder Foldager med samt de andre initiativtagere fra Helle Erhvervscenter og Aktivitetshotel

Her fandt vi ud af, at vi var **for små** til at drive et iværksætterhus selv i Helle Øst!

Derfor inviterede vi Udviklingsrådet Helle Vest med. Og sammen med folkene fra ProVarde, - Iværksætterchef Friedericke Bruhn og Erhvervschef Lars Buch, fik vi sat rammerne for opstarten af PowerTower Helle.

En del af rammen er, at vores PowerTower Helle er decentral på placering. Vi er ikke bundet af lokaler et bestemt sted. Det som er vigtigst er, at vi lokalt kan tilbyde iværksætter-sparring, kursus og uddannelse. Dvs., at vi her lokalt i Helle Øst kan få Fridericke Bruhn og andre fagpersoner til at holde kursus og øje med vores de iværksættere som vi har lokalt.

Vi har dog sagt, at vi bruger Helle Hallen til iværksættere, som ønsker at være i et kontorfællesskab. Men kommer der en håndværker eller en automekaniker, så kan vedkommende selvfølgelig ikke være til huse i Helle Hallen.

Hvis man ønsker at være i en anden by med egnede lokaler, så står PowerTower Helle ikke i vejen for det. -Tvært imod! Man kan her indgå i sparring og netværk med PowerTower Helle på lige fod med alle andre.

Startskuddet blev under Mælkefestivalen, hvor vi havde en flot stand i samarbejde med ProVarde og FUR.

Siden har vi haft 4 henvendelser på iværksættere, som ville starte virksomhed. Alle er kommet via formidling fra Fridericke Bruhn ved PowerTower Varde.

En af dem var Batiste og Co. som flyttede ind i Helle Hallen pr. 1. januar. Desværre blev det en kort visit. Efter kun 2 måneder, mente Batiste og Co ikke, at de fik kontoret udnyttet nok. Fair nok for det.

Så havde vi 3 unge fyrer som ville starte med møbelproduktion. De fandt nogle lokaler i Starup. Desværre blev de ikke enige om lejeaftalen og de flyttede til Esbjerg.

Der var også en forespørgsel fra en håndværker virksomhed. Det har vi ikke hørt mere til.

Efterskolen.

Vi fik også i oktober 2017 forespørgslen på lokaler til en ny Efterskole. Her foreslog vi det gamle rådhus i Årre. Siden har der været fremvisning og et møde på Årre kro om projektet med over 100 deltagere. Selv borgmesteren var mødt op.

Om det lykkes at få Efterskolen etableret i Årre er stadig uvis. De har også andre lokaler i sigte bl.a. Tippen i Ansager. Men chancerne er stadig gode og vi afventer spændt.

Sådan er stillingen endt uafgjort. Vi startede med 0 iværksættere og endt med 0 iværksættere. Det skal ses sådan, at vi kun lige er gået i gang. Og vi har bestemt, at det skal være et 3-årigt projektperiode. Vi har nu gjort en masse erfaringer med opstart af et iværksætterhus. Vi vil arbejde videre for at få projektet til at lykkes.

Helt afgørende er det, at vi kan få et godt samarbejde med det lokale erhvervsliv og borgerforeninger. Vi skulle gerne have deres opbakning og støtte til at drifte vores PowerTower Helle fremadrettet. Sådan, at vi kan få det udviklet rundt i alle vores byer.

Vi har her talt om, at vi godt kunne bruge en Landsbychef her i Helle. En som tog sig af at koordinere tiltag og fremme den lokale udvikling. Lige som man i Ølgod har en Erhvervsudviklingschef og i Varde en Handelstandschef.

I forbindelse med iværksætteriet har vi også talt om behovet for kapital. Der er måske mulighed for, at vi kan oprette en lokal kapitalfond sammen med "LOKAL LIV", som er en kapitalfond med udspring i Ølgod. Der har været en indledende

kontakt med folk fra "LOKAL LIV", som har udtrykt sig positivt om et muligt samarbejde med Helle Øst.

Det bliver en opgave for Udviklingsrådet at finde løsninger for det.

Helle Erhvervscenter og Aktivitetshotel

Helle Hallen er hele vores flagskib for kultur og fritid. Den er under pres fra den udvikling, som foregår på det område. Over alt har vi set andre byer, der har fået lignende centre. Senest har Varde Fritidscenter ansøgt om en stor udvidelse med overnatningsmuligheder. I Agerbæk bygges der nu en nu multisal, som vil tage nogle af aktiviteterne med skolebørn fra væk fra Helle Hallen.

Samle set så skal der investeres og nytænkes i Helle Hallen, såfremt at den forsat skal fremstå som et attraktivt kultur- og fritidscenter.

Derfor har Udviklingsrådet støttet op om idéen med at etablerer Helle Erhvervscenter og Aktivitetshotel. Vi har deltaget i en "Road tour" rundt i 6 lokalsamfund for at promoverer projektet. Her fik vi på møderne mulighed for at fortælle de fremmødte om vores egen projekt Power Tower Helle.

Vi håber, at projektet vil lykkes for initiativtagerne og Udviklingsrådet vil fortsat følge projektet med stor interesse.

Mælkefestivalen

Kort vil jeg nævne Mælkefestivalen som Udviklingsrådet har være med til at opfostre.

UDVIKLINGSIDÉER

Nu har jeg fortalt om sager og projekter...

Nu kommer vi så til det, vi egentlig skulle arbejde mest med i Udviklingsrådet, - nemlig Udviklingsidéer. Desværre fylder gruppen med "sager" så meget på dagsordenen, at tiden til udviklingsidéer tit bliver fortrængt.

Vi har dog på det senest haft 2 møder helt forbeholdt arbejdet med udviklingsidéer. Det handler om at finde de emner og projekter, hvor det giver god mening at samarbejde på tværs. Et såkaldt klyngesamarbejde.

For at finde frem til emner, hvor der er et potentiale for et klyngesamarbejde, har vi i Udviklingsrådet læst alle Udviklingsplaner igennem for vores byer og nabobyer. Alle emner, som bliver nævnt i disse Udviklingsplaner, har vi sammenholdt på en digital opslagstavle som finde her. <https://trello.com/b/yRC86LYD/kortl%C3%A6gning-viden-og-id%C3%A9er>

Her kan man let overskue, hvis flere byer i deres udviklingsplaner nævner den samme idé samstemmende. Her vil det selvfølgelig være en åbenlyst at starte et klyngesamarbejde, frem for at hver by selv opfinder den dybe tallerken igen.

På vores 2 møder om udviklingsidéer, er vi i Udviklingsrådet kommet frem til, at det kunne være en idé at lave en prøve på et klyngesamarbejde om indlandsturisme. Det går godt i tråd med det som Varde Kommune arbejder med som Danmarks næststørste turistkommune. Der er helt sikkert nogle uopdyrkede potentialer i det i vores område.

Vigtigt er, at vi får så mange lokalsamfund med fra vores område i en fremtidig turistklynge. Også dem fra nabobyerne. Turisterne ser ikke nogen sognegrænser når de er på tur. Derfor kan sognegrænser ikke bruges til noget når vi snakker turistklynge.

I Udviklingsrådet vil vi fremadrettet indkalde alle relevante aktører, der har indflydelse på turistområdet. Det er folk der arbejder med hotel, restauration, overnatning, oplevelser, natur, ProVarde osv.

Vi håber, at det er tiltag, som kan sætte gang i udviklingen i Helle Øst og sætte vores område på landkortet.

Til slut...

"Politisk Netværksgruppe Helle"

For at alting kan lykkes, så er det vigtigt med politisk opbakning.

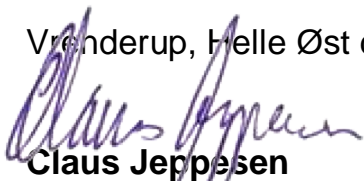
Vi har lige her i efteråret haft kommunalvalg. Her blev det politiske landskab ændret i vores del af kommunen. Vi har være forkælet med at have 4 lokalpolitikere her i Helle Øst til pluslig kun at have 2.

Derfor har vi lavet "Politisk Netværksgruppe Helle". Her har vi sammen med UR Helle Vest inviteret alle, der er politisk engageret i Helle. Det er både dem, der blev valgt og dem som var opstillet samt formændene fra de politiske foreninger.

Ved vores første møde var vi samlet godt 20 personer til at tale om udvikling i Helle. Her har vi fået et godt netværk, som vi kan spare med, når vi skal have udviklingsplaner, klyngesamarbejder og projekter gennemført.

Ud fra denne beretning, så mener jeg, at vores Udviklingsråd er i god kondition. Jeg ser, at de handlinger vi har foretaget, som vi vil arbejde videre med, vil stimulerer positive den udvikling for fremtiden i Helle Øst

Vrønderup, Helle Øst den 19/4 2018

Claus Jeppesen

Formand for Udviklingsrådet Helle Øst